

Received / Geliş
02.06.2017

Article History
Accepted / Kabul
09.06.2017

Available Online / Yayınlanma
15.06.2017

CLASSIFICATION OF DICTIONARY TYPES

SÖZLÜK TÜRLERİNİN TASNİFİ

Müjgan BEKDAŞ¹

Abstract

With the advancement of lexicography and the proliferation of dictionary types, it has become necessary to classify these reference sources according to certain criteria in order to guide all those interested in the dictionary, especially dictionary authors. This classification (dictionary typology) is a system in which dictionary articles are defined and classified. It shows many categories and subcategories related to dictionary types. This study area of lexicography is important both in terms of dictionary authors and dictionary users. It is very important for the authors since it is directly related to the dictionary compilation phase. It has a guiding qualification for users not to be lost among the dictionary variants. So, this is also very important for users. Therefore, various classifications have been made in parallel with the advancement of lexicography and new classifications will continue to be made since the dictionary types will continue to increase day by day. In this study, the works done in this field was put together by the document scanning method, the samples showing the outline of the subject were compiled, and the cornerstones of the subject such as the importance of classifying the dictionaries and some sorting studies done before were described. In the conclusion part, a new classification experiment was carried out taking into consideration the present dictionary types and the previous classification.

Keywords: Dictionary types, classification of dictionaries, dictionary.

Özet

Sözlük biliminin ilerlemesi ve sözlük çeşitlerinin çoğalmasıyla birlikte başta sözlük yazarları olmak üzere tüm sözlükle ilgilenenlere rehberlik etmek amacıyla bu başvuru kaynaklarını belirli ölçütlere göre sınıflandırma ihtiyacı doğmuştur. Bu tasnif (sözlük tipolojisi), sözlük maddelerinin tanımlandığı ve sınıflandırıldığı bir sistemdir. Sözlük türleriyle ilgili birçok kategori ve alt kategoriye gösterir. Sözlük biliminin bu çalışma alanı, hem sözlük yazarları hem de sözlük kullanıcıları açısından önemlidir. Sözlüğün derlenme aşamasıyla doğrudan ilişkili olduğundan yazarlar için oldukça önemlidir. Sözlük çeşitlerinin arasında kullanıcıların kaybolmaması için yol gösterici bir niteliğe sahiptir. Bu yüzden kullanıcılar için de oldukça önemlidir. Bu yüzden şimdiye sözlük biliminin ilerlemesine paralel olarak çeşitli sınıflandırmalar yapılmış ve gün geçtikçe sözlük çeşitleri artmaya devam edeceğinden yeni sınıflandırmalar yapılmaya devam edilecektir. Bu çalışmada belge tarama yöntemi ile alanda yapılan çalışmalar bir araya getirilmiş, konuyu ana hatlarıyla gösteren örnekler derlenmiş ve sözlükleri sınıflandırmanın önemi, daha önce yapılan bazı tasnif çalışmaları gibi konuda mihenk taşı olan durumlar betimlenmiştir. Sonuç kısmında ise günümüz sözlük türleri ve daha önce yapılan tasnifler dikkate alınarak yeni bir sınıflandırma denemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sözlük türleri, sözlüklerin sınıflandırılması, sözlük sınıfları

¹ Öğretmen, Tokat Merkez İMKB Sosyal Bilimler Lisesi. mujgan_umut@hotmail.com

GİRİŞ

Sözlükler, kullanıcılara dil hakkında bilgi veren en önemli kaynakların (Ilson, 1985: 5) başında gelmektedir. Bu yüzden dil eğitimi başta olmak üzere hemen her alanda sözlük kullanımına, herkesin elinde de bir sözlüğe rastlamak mümkündür. Kullanıcıların itimat ettikleri bu kaynak yapıt -basılı olanı göz önünde bulundurulduğunda-, büyük ölçüde alfabetik düzene göre, az da olsa konu türüne veya başka sözlüksel ilkelere göre sıralanmış; genel olduğu kadar özel; tek dilli, iki dilli veya çok dilli olabilen bir eserdir (Hartmann ve James, 2002: 4). Temel işlevi, seçilmiş kelimeleri veya diğer dilsel öğeleri bir araya getirmek ve onlar hakkında bilgi vermek olsa da (Cabre, 1992: 31) betimleyici, eğitici ve ideolojik işlevleri de bulunmaktadır. Betimleyici işlevi, ölü ya da yaşayan bir dilin söz varlığı hakkında geniş kapsamlı bilgiler sunmaktır. Eğitici işlevi ise bireylere, kelimenin anlamı ve kullanımı ile ilgili rehberlik etmesidir. İdeolojik işlevi ise kelimenin kültürler arası ve kültür içindeki doğru kullanımını vermek ve dil birlikteliğini sağlayarak toplumun ahlaki ve ideolojik değerlerini korumaktır (Bejoint, 1994: 124). İşte bu işlevlerin çeşitliliği, bilgi teknolojilerinin, özellikle bilgisayarların çarpıcı biçimde gelişmesi ve sözlük araştırmacılığının (metaleksikografi) hızlı var oluşu (Baskın, 2014: 451), günümüzde birbirinden farklı onlarca çeşit sözlüğün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kullanıcıların bu çeşitlilik içinde kaybolmamaları için sözlüklerin bazı ölçütler dikkate alınarak sınıflandırılması gerekmektedir. Bu yüzden sınıflandırma sözlük biliminin kuramsal çalışmaları içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Hartmann ve James sözlük bilimini açıklarken kullandıkları şemada *sözlüklerin sınıflandırılması* sözlük araştırmalarının dört önemli unsurundan biri görmüşlerdir. Diğerler üç unsur ise *sözlüğün tarihi*, *sözlük eleştirisi* ve *sözlüğün kullanımıdır* (Hartmann ve James, 2002: 86). Wiegand (1984) ise daha iddialı bir yaklaşıma sahiptir. Ona göre sözlük araştırmacılığı temel olarak *sözlük yapısı* ve *sözlüklerin sınıflandırılmasıyla* (tipolojisiyle) ilgilidir (akt. Nkomo 2010). Sözlüğün sınıflandırılmasına bu kadar önem atfedilmesinin en temel nedeni, sözlüğün derlenme aşamasıyla doğrudan ilişkili olmasıdır. Açıkçası sözlük hazırlama sürecindeki bütün işler örneğin metin toplama işine başlanmasından, sözlüksel maddelerin seçimine, ana maddeler ve alt maddelerin düzenlenmesinden anlamlarının ve kullanımlarının verilmesine kadar hepsi sözlük yazarının planladığı sözlük türüne göre şekillenir. Genelde sözlüklerin sınıflandırılması dilsel (linguistic) veya dilsel olmayan (non-linguistic) kriterler doğrultusunda yapılır. Sözlükler, sözlük *maddelerine*, *tanımların yapısına*, *verilen bilginin seviyesine*, *yoğunluğuna* ve *hedeflenen kullanıcıya* göre çeşitlilik gösterir (Dash, 2007: 238).

Malkiel (1968) tarafından uyarlanan ölçütlere göre sözlükleri aşağıdaki maddelere göre sınıflandırmak mümkündür:

1- KAPSAM:

a) *madde girişlerinin yoğunluğu*: Bir sözlüğün içerdiği kelime listesinin sınırlarıyla ilgilidir. Bu liste genel, sınırlı veya özelleşmiş alanlardan kelime içerebilir. Eğer gerekirse, bölgesel ve sosyal diyalektler, jargon, argo ve eski kelimeler içerebilir. Bu kapsam, doğal olarak sözlükleri birbirinden farklılaştırır.

b) *dil sayısı*: Bir sözlük hedeflediği kullanıcıya göre tek dilli, iki dilli veya çok dilli olabilir.

c) *sözlüksel verinin yoğunluğu*: Bir sözlük sadece dilsel veriler içerebildiği gibi istenirse tamamen ansiklopedik bilgi de içerebilir. Ek olarak, sözlüksel verinin yoğunluğu sözlüğün göz önünde bulundurduğu ölçütlere göre değişir. Gerçek nesne ya da özel isimleri vb. içermesi gibi.

2- PERSPEKTİF:

a) *zaman eksenli*: Bir sözlük, dilsel verilerin derlenmesi ve dilin sunumuna bağlı olarak artzamanlı (tarihi veya dinamik) veya eşzamanlı (statik) olabilir.

b) madde girişlerinin düzenlenmesi: Normal olarak sözlüksel maddeler, basit bir şekilde alfabetik olarak düzenlenir. Aynı zamanda, kelimeler anlam bilimsel ya da anlam ilişkisine göre de sıralanabilir.

c) sözlüğün amacı: Bu, sözlüğün temel işlevi ile ilgili bir durumdur. Sözlük; genel, kuralcı (düzgölü, normatif), eğitici, göndergesel veya (sözlüğün derleme amacına bağlı olarak) betimsel olabilir.

3-SUNUM:

Madde içinde verilen bilgilerin çeşitliğiyle ilgili ölçüttür. Bunlar;

a) tanım,

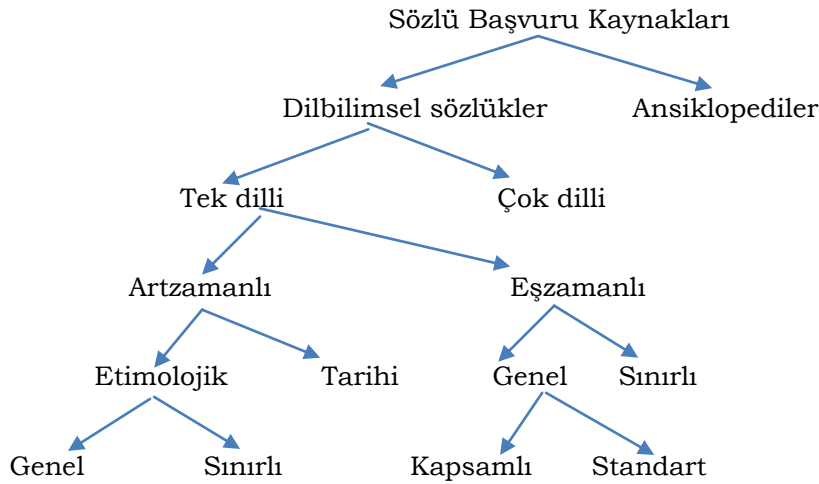
b) tanımlama,

c) grafiksel resimler (örneğin haritalar)

d) özel, kendine özgü özellikler (bölgesel terimlerin sözlük içine yerleştirilmesi, telaffuzun verilmesi vb.) (Malkiel, 1968: 259-279).

Sözlük yapımının alt yapı çalışmaları ilk önce ne çeşit bir sözlük yapılacağına karar vermekle başlar. Çünkü yapılacak bütün işler, sözlüğün ve kullanıcının türüne göre değişiklik gösterir. Sözlük hazırlayanların yapmak istediği sözlük türüne göre, sözlük derleme ve yazma aşamaları şekillenir. Bu yüzden hedef kitlenin ihtiyaçları analiz edildikten sonra hazırlanacak sözlüğün türüne karar vermek ve bu türe özgü sözlüksel tasarımlar yapmak gerekir. Şimdiye kadar üretilen binlerce sözlüğün ana özellikleri göz önünde bulundurulduğunda herhangi bir sözlüğün türünü genel bir çerçeveye oturtmak mümkündür. Bu ana hatlar, sözlük sınıflandırılması (tipolojisi) denen bir araştırma alanı ortaya çıkarmıştır. Sözlük yazarlarının kararlarını etkileyen, onları yönlendiren ve ürettikleri sözlüklerin gereksinimlerini belirleyen bu sınıflandırmalardan bazıları şunlardır:

Zgusta'nın (1971) sınıflandırması: Sözlük biliminin kurucularından sayılan Zgusta, 1970'lerin başında sözlü başvuru kaynaklarını şöyle tasnif etmiştir:

Sözlüklerin sınıflandırılması (Zgusta 1971, akt. Sterkenburg 2003)

Atkins ve Rundell'in sınıflandırması: Zgusta'nın (1971) bu tasnifinden sonra sözlük bilimi büyük bir gelişime sebep olan gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle bilgi teknolojileri ve bilimsel bilginin ilerlemesi sözlüklerin çeşitlerini oldukça fazla arttırmıştır. Bu artış beraberinde yeni sınıflandırmaları da getirmiştir. Bunlardan biri de Atkins ve Rundell'in (2008: 24-25) birlikte yaptıkları sınıflandırma. Bu sınıflandırma şu şekildedir:

Sözlüğün diline göre:

- tek dilli sözlük
- iki dilli sözlük: tek yönlü ve çift yönlü olmak üzere ayrılır
- çok dilli sözlük

Sözlüğün kapsamına göre:

- genel dil içeren genel sözlük
- ansiklopedik ve kültürel materyal içeren ansiklopedik sözlük
- terminoloji veya alt diller içeren terminolojik sözlük (örneğin hukuk, spor, sağlık terimleri sözlüğü)
- dilin belirli bir alanının dilini içeren sözlük (eşdizimliler, deyimler veya birleşik fiiller sözlüğü)

Sözlüğün boyutuna göre:

- standart (veya üniversite) sözlük
- el sözlüğü
- cep sözlüğü

Sözlüğün ortamına göre:

- basılı sözlük
- elektronik sözlük
- web tabanlı sözlük

Sözlüğün düzenine göre:

- kelimeden anlama sıralanan sözlük (en yaygın olanı budur)
- kelimeden anlama anlamdan kelimeye sıralanan sözlük (bir kelime anlamca bağlantılı diğer kelimeye yönlendirir).

Kullanıcıların dillerine göre:

- hepsi aynı dili konuşan bir grup kullanıcı için hazırlanan sözlük
- iki özel grubu oluşturan konuşmacılar için hazırlanan sözlük
- sözlüğün dilini öğrenen bütün dünya öğrencileri için hazırlanan sözlük

Kullanıcıların becerilerine göre:

- dil bilimciler ve diğer dil profesyonelleri için hazırlanan sözlük
- okuryazar yetişkinler için hazırlanan sözlük
- okul öğrencileri için hazırlanan sözlük
- genç çocuklar için hazırlanan sözlük
- dil öğrencileri için hazırlanan sözlük

Sözlüğün ne için kullanılacağına göre:

- kod çözme (okuma) amaçlı kullanılan sözlük türü. (Kod çözme, bir kelimenin anlamını anlama veya yabancı dildeki metni kendi ana diline çevirme olarak açıklanabilir.)
- kodlama amaçlı kullanılan sözlük türü. (Kodlama, bir kelimeyi doğru kullanabilme, kendi ana dilindeki bir metni yabancı dile çevirebilme veya dil öğretme olarak açıklanabilir.) (Atkins ve Rundell, 2008: 24-25).

Aksan'ın sınıflandırması: Türkiye'de de sözlük biliminin gelişimine paralel olarak çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Bunlardan en eski olanlardan ve en çok bilinenlerden biri hiç şüphesiz Doğan Aksan'a aittir. Aksan, 1982'de sözlükleri şöyle sınıflandırmıştır:

A. Bir veya birden çok söz varlığını ele alması açısından:

- Tek dilli sözlükler,
- Çok dilli sözlükler.

B. Alfabetik sıradan hareketle hazırlanma bakımından:

- Alfabetik sözlükler,

- b. Kavram alanı sözlükleri.
C. Ele alınan söz varlığının niteliğine göre:
- Genel sözlükler,
 - Ağız ve lehçe sözlükleri,
 - Etimolojik (köken bilgisi) sözlükler,
 - Tarihsel sözlükler,
 - Eş anlamlı, zıt anlamlı, eşadlı kelime sözlükleri,
 - Terim sözlükleri (uzmanlık alanı sözlükleri),
 - Okul sözlükleri,
 - Argo sözlükleri,
 - Yabancı kelimeler sözlükleri,
 - Yeni ögeler sözlükleri,
 - Metin sözlükleri,
 - Deyim ve atasözü sözlükleri,
 - Yanlış kullanılan ögeler (galat) sözlükleri,
 - Tersine sözlükler vb. (Aksan, 1982).

Ölker'in sınıflandırması: 2000'li yıllara gelince dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sözlüklerin çeşitleri artmış, bunlarla ilgili araştırmalar da hatırı sayılır ölçüde çoğalmıştır. Doğal olarak sözlük sınıflandırmaları da çeşitlilik kazanmaya başlamıştır. Bu sınıflandırmalardan biri de Ölker'e aittir. O, sözlük türlerini şu şekilde çizdiği bir şeme ile göstermiştir:

Baskın'ın sınıflandırması: Baskın (2012), sözlük biliminin gelişimi ve Türkçe sözlükleri göz önünde bulundurarak şöyle bir tasnif denemesinde bulunmuştur:

Sözlükte kullanılan dil sayısı bakımından sözlükler

- tek dilli sözlükler,
- iki dilli sözlükler,
- üç ve daha çok dilli sözlükler

Maddelerin sıralanışına göre sözlükler

- alfabetik sözlükler:

a. 1. madde başının ilk harfinden itibaren alfabetik olarak dizilen sözlükler,
a. 2. madde başının son harfinden itibaren alfabetik olarak dizilen sözlükler
(tersine sözlükler)

b. tematik sözlükler,

b. 1. tematik-alfabetik

b. 2. tematik-düzensiz

Kapsamı bakımından sözlükler

a. genel sözlükler,

b. lehçe / ağız sözlükleri,

c. dilin belli bir alanını kapsayan sözlükler (eş anlamlı kelimeler, argo kelimeler, yabancı kelimeler, deyimler, atasözleri vb.),

d. kullanıcıya göre sınırlandırılmış sözlükler (ilköğretim sözlükleri, lise sözlükleri, yetişkin sözlükleri vb.),

e. belli bir bilim dalı ya da sanat alanına ait terim sözlükleri,

f. belli bir yazar ya da metin ile sınırlandırılmış sözlükler,

g. belli bir dönemi ele alan tarihsel sözlükler.

Boyutuna göre sözlükler

a. standart ölçülerdeki sözlükler,

b. söz varlığı sınırlandırılmış küçük sözlükler,

c. fasikül sözlükler,

d. cep sözlükleri,

e. özel biçimli sözlükler (DVD, web tabanlı veya özel baskı sözlükler vb.).

Yayımlanma biçimine göre sözlükler

a. el yazması biçimindeki sözlükler,

b. matbu sözlükler,

c. e-kitap biçimindeki sözlükler,

d. çevrim içi (on-line) sözlükler,

e. elektronik sözlükler (hesap makinesi biçiminde olan sözlükler, avuç içi sözlükler vb.),

f. taşınabilir (CD-ROM, DVD vb.) sözlükler.

Kullanıcıların durumuna göre sözlükler

a. dilbilimcilerin veya uzmanların sözlükleri,

b. okur-yazar olan yetişkinlerin sözlükleri,

c. öğrencilerin ana diline ait okul sözlükleri,

d. yabancı dil öğrenenlerin sözlükleri.

Kullanım amacına göre sözlükler

a. bir kelimenin o dildeki anlamı ve diğer kelimelerle ilişkisini vermek amacıyla hazırlanmış sözlükler,

b. çeviri amaçlı sözlükler,

c. eğitim amaçlı sözlükler,

d. kelimelerin gelişimini incelemek amacıyla hazırlanmış sözlükler,

e. kelimenin kaynağını gösteren sözlükler (etimolojik sözlükler)

Kaynak dil ve hedef dil arasındaki ilişkiye göre sözlükler

a. tek yönlü sözlükler: Türkçe-Arapça, Türkçe-Türkçe

b. çift yönlü sözlükler: Türkçe-Arapça/Arapça-Türkçe,

c. çok yönlü sözlükler: Türkçe-Arapça-Farsça/Arapça-Türkçe-Farsça/ Farsça-Türkçe-Arapça/Arapça-Türkçe

Maddelerin açıklanış biçimine göre sözlükler

a. Madde başlarını tanımlayan sözlükler,

b. Madde başını tanımlayıp tanıklar sunan sözlükler,

c. Madde başını açıklamadan tek sözcükle karşılayan sözlükler (eş anlamlılar, zıt anlamlılar, iki dilli sözlükler vb. olabilir).

Dil kurallarını açıklaması bakımından sözlükler

a. Dil bilgisi kurallarını açıklamayan sözlükler,

b. Dil bilgisi-sözlük biçiminde hazırlanmış sözlükler (Baskın, 2012: 395-400).

Tartışma ve Sonuç

Sözlük biliminin ilerlemesi ve sözlük çeşitlerinin çoğalmasıyla birlikte başta sözlük yazarları olmak üzere tüm sözlükle ilgilenenlere rehberlik etmek amacıyla bu başvuru kaynaklarını belirli ölçütlere göre sınıflandırma ihtiyacı doğmuştur. Bu tasnif (sözlük tipolojisi), sözlük maddelerinin tanımlandığı ve sınıflandırıldığı bir sistemdir. Bu yüzden sözlük türleriyle ilgili birçok kategori ve alt kategoriye gösterir.

Sözlük biliminin bu çalışma alanı, hem sözlük yazarları hem de sözlük kullanıcıları açısından önemlidir. Sözlüğün derlenme aşamasıyla doğrudan ilişkili olduğundan yazarlar için oldukça faydalı bilgiler sunar. Sözlük yazarları işe başlamadan önce hazırlayacakları eserlerin türüne karar verirler. Bu türün gereksinimleri doğrultusunda verileri toplar, düzenler ve sunarlar. Yong and Peng'e (2007) göre sözlükleri sınıflandırma, sözlük işlevlerini belirterek sözlük bilimcilerin yapım aşamasındaki sözlüğü daha iyi anlamalarına ve sözlüksel tercihlerini yaparken doğru kararlara varmalarına yardımcı olur.

Sözlük sınıflandırması akademik bir disiplindir. Evvela sözlüklerin kuramsal tanımı ancak gerçek bir sınıflandırma ile anlaşılabilir. Yine sözlük sınıflandırması, her sözlük türünün yerine getirmesi gerektiği sözlüksel işlevleri açıklığa kavuşturmaya yardımcı olur (Yong and Peng 2007). Böylece pek çok başvuru kaynağı içerisinde kullanıcıların kaybolmaması için yol gösterici uğraştır. Bu uğraş sözlük kullanıcılarına şu faydaları sağlar:

- Çeşitli sözlük kategorileri ve alt kategorileriyle ilgili bakış açısı kazandırır.
- Her bir kategori ve alt kategorinin belirgin özelliklerini görmesini sağlar.
- Kategoriler ve alt kategoriler içinde farklı türde sözlüklerin birbirleriyle olan ilişkileri ve farklılıkları gibi bakış açıları kazandırır (Sterkenburg, 2003).

Hem yazarlar hem de kullanıcılar açısından önemli bir iş olmasından dolayı şimdiye sözlük biliminin ilerlemesine paralel olarak çeşitli sınıflandırmalar yapılmış ve gün geçtikçe sözlük çeşitleri artmaya devam edeceğinden yeni sınıflandırmalar yapılmaya devam edilecektir.

Genelde sözlüklerin sınıflandırılması dilsel (linguistic) veya dilsel olmayan (non-linguistic) ölçütler doğrultusunda yapılmaktadır. Ancak dil ile ilgili sözlükler içerdikleri *maddelere, tanımların yapısına, verilen bilginin seviyesine, yoğunluğuna ve hedeflenen kullanıcıya* göre çeşitlilik gösteren çeşitli ölçütler doğrultusunda sınıflandırılmaktadır. Buna göre günümüz sözlüklerini de göz önünde bulundurarak şöyle bir tasnifte bulunmak mümkündür:

Dil sayısına göre sözlükler: tek dili, iki dilli, çok dilli

Sözlüğün yayımlandığı ortama göre sözlükler: basılı sözlükler, elektronik aygıt (CD vb.), sanal (çevrimiçi) sözlükler

Boyutuna göre sözlükler: cep sözlükleri, masa sözlükleri

İşlevine göre sözlükler: kod üretme sözlükleri, kod çözme sözlükleri, çeviri sözlükleri

Madde başlarının sıralanışına göre sözlükleri: alfabetik sözlükler, kavram alanı sözlükleri, kümelenmiş sözlükler

Sözlüğün kapsamına göre sözlükler: genel sözlükler, terim sözlükleri, etimolojik sözlükler, eşdizimlilik sözlükleri, deyimler ve atasözleri sözlükleri, eş anlamlılar sözlükleri, zıt anlamlılar sözlükleri, benzer yazılışa sahip kelimeler sözlükleri vb.

Kullanıcılarına göre sözlükler: dil bilimciler için hazırlanan sözlükler, okur-yazar yetişkin sözlükleri, okul öğrencileri sözlükleri

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan, (1982). *Her yönüyle dil -ana çizgileriyle dilbilim-* C. 3, Ankara: Türk Dil Kurumu.
- BASKIN, S. (2012). Eş-şüzürü'z-zehebiyye ve'l-kıtai'l-ahmediyye fi'l-lugati't-türkiyye (sözlükbilimsel bir inceleme), *Yayımlanmamış doktora tezi*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun
- BASKIN, S. (2014). Türkiye ve dünyada sözlük bilimi: tanımı, kapsamı ve diğer bilimlerle ilişkisi, *International journal of language academy*, 2/4, 445/457.
- CABRE, M., T. (1992). *Terminology theory, methods and applications*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- DASH, N. S. (2007). The art of lexicography, (Ed. Muhvic, V. ve Socanac, D.), *Encyclopedia of life support systems*, 224-276, Oxford: EoLSS Publishers.
- HARTMANN, R.R.K. & JAMES, G. (2002). *Dictionary of lexicography*, London: Routledge.
- ÖLKER, G. (2011). Sözlük türleri ve kelime sıklığı sözlüğü üzerine, *Dil araştırmaları*, 9, 45-60.
- ILSON, R. (1985). *Dictionaries, lexicograph and language learning*, Headington Hill Hall: Pergamon Press Ltd.
- BEJOİNT, H.(1994). *Tradition and innovation in modern english dictionary*, Oxford: Clarendon Press.
- NKOMO, D. (2010). Affirming a role for specialised dictionaries in indigenous African languages. *Lexikos* 20 (29), 371-389.
- MALKİEL, Y. (1968). *Essays on linguistic themes*, Berkeley ve Losangeles: University Of California Press.
- STERKENBURG, P. van (2003). The dictionary: definition and history, *A practical guide to lexicography* (Ed. Piet van Sterkenburg). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
- ATKINS, B.T.S., RUNDELL, M. (2008). *The oxford guide to practical lexicography*, Oxford University Pres, New York.
- YONG H. ve PENG, J. (2007). *Bilingual lexicography from a communicative perspective*. John Benjamins Publishing Company.